

We gelooven dat het dus vrij duidelijk is waarom dat woord in deze drie gevallen ontbreekt.

Moelijk zou het raaischen zijn juist te zeggen, waarom het b. v. achter den tweeden brief van Johannes wél staat. Doch we herinneren aan 't geen hierboven is gezegd.

CORRESPONDENTIE.

De oplossing van de laatste gedane vraag hopen we in een volgend nr. te geven.

HOOGENBIJK.

Ingezonden Stukken.

(Hullen verantwoordelijkheid van de Redactie)

Aan Prof. Dr. A. KUYPER.

Hooggeachte Heer!

Aangezien het onderwijs, ook *afziet* dat van onze jongelingschap, geheel de hield van ons hart moet bezitten en alle brandstof die wij bezitten moet worden aangedragen om die liefde te doen ontbranden, zoo zag ik gaarne dat het hier volgende een plaatsje in uw geacht blad mocht erlangen, voor welke opname ik voorloopig dank betuig.

Er zijn vele menschen die Luther *stot* in den hemel verheffen, zooals men wel zegt, — in een zekeren zin is dat te prijzen, mits men in Luther ziet het voorwerp, waarvan de Heere God zich heeft willen bedienen om de glorie van Zijn Woord wederom op den kandelaraar te doen plaatsen, en dat heldere licht te doen schijnen hetwelk door het ongelooft en biggeloof in de midden-euwen was uitgebluscht en te loor gegaan; hoewel Luther zelf er wars van was, om zich eenigen roem hierover te laten toeschrijven dewijl hij zich bewust was, dat *niet zijn* werk maar het werk Gods was, dat hij ten uitvoer moest brengen, gelijk hij zelf getuigde in deze woorden: *de waarheid zal alleen staan en zal zegelen, door haar eigen rechterhand en niet door de mijne*, . . . ik vrees dat ik *ontwaardig* ben voor zulk een zaak te sterven, daarom stuitte het hem tegen de borst dat zijn volgelingen zich naar hem noemden, want de betuiging van d'Apostel Paulus was ook bij hem in het harte *stien* ik voor u gekruisigd.

Hoe treurig is het tegenwoordig gesteld in die kerken, welke zich naar hem noemen het opschrift in een hunker kerken te Amsterdam. Niemand kan een ander fundamenteel leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus, is meer een ironie dan een waarheid voor hen, — helaas men vergoot Luther, maar de leer der vrije genade, die de hoofdschotel zijns levens was, hoort men zelden verkondigen. Luther's lied is er niet meer.

Nu zijn er nog wel leden in die kerken die onduidelijk de leer die hij heeft verkondigd bejelden, en daarvoor strijden — doch ten opzichte van Luther's gevoelens en strijd vóór het onderwijs, — dat schijnen zij *niet te willen aanvaarden* en zijn hierin zeer dubbelzinnig, — dat zij indien zij jegens zichzelf willen zijn, *volkomen moeten toestemmen*, wanneer ik hun wil wijzen op hetgeen Luther over dat onderwijs heeft gedacht en ook over de in zijn tijd bestaande Universiteiten. Zoodat wij mogen zeggen ook in dat opzicht *er is niets nieuw onder de zon*.

Ik ducht zeer, (zoo sprak hij) dat de Universiteiten *steeds* de groote deuren der hel zijn, zoo men zich daar niet ijverig betoont in de verklaring van de Heilige Schrift, en *om die te planten in de harten der jongelingschap*. Ik raad niemand dat hij zijn kind *ergens* plaatst, waar de Schrift *niet boven alles gaat*. Elke leerinrichting, waar men zich niet *getuigt* bezig houdt met het Woord van God, zal *kwade vruchten* dragen. 1)

Dit is gesproken door dezelfde man, die op zijn tocht naar Worms, de stad Frankfurt doortrekkende, de school van Wilhelm Nesse bezocht, en tot de leerlingen der school zeide: *legt u toe op de studie van den Bijbel en op het onderzoek der Goddelijke waarheid*.

Nu vraag ik aan alle bewonderaars en volgelingen van Luther en die *nachtans* hunne zonen naar ongelooftige Staatsinstellingen zenden; — zou zijn oordeel over die scholen niet hetzelfde zijn, als te zijner tijd?

Met hoogachting,
Uwe toegewijde dienaar,
Joh. F. STELER.
Amsterdam, den 10en van Wijnmaand 1892.

1) Luther's Werken, deel XVII pag. 486.

Gereformeerde Bejindheid.

Gereformeerde kerken.

TWEEFAL: Nieuwveen, gecombineerd met Nieuwkoop: K. B. van Dienen te Bodegraven A. en J. J. Delbers te Ouderkerk aan den Amstel.

BROUWEN: IJdenhuizen (Doniaert), J. Koppe te Gasselternijveen. — Berilum, A. J. Tenkink, cand. — Oost- en West-Souburg, D. C. P. Sluyter te Vianen. — St. Laurens c. a. en Gapinge, W. den Heugt te Helder. — Kapelle aan den IJssel, M. v. den Boom te Dussen. — Breda, L. Bouma te Terneuzen. — Werkendam B. D. Boonstra te Schiedam B. — Den Bommel (de maai), H. Kuitte te Steenwijk B. — Moutfort, J. Schotel te Haarlem.

AANHOVEN: Amstongen, W. Schock te Nieuwedorp.

BEDANKT: Veenendaal B. W. Ringma G. te Groningen B. — Rooden, G. Kramer te Vlachtwedde. — Oist, H. Kuitte te Steenwijk. — Hattingen B. J. Hamis P. te Oosterbeem. — Rinsumageest, S. Bosma te Wommels.

Nederlandse Hervormde Kerk.

BROUWEN: Akerlaot en Vierpolder, R. G. Chr. Oldeman, cand. te Eerbeek. — Oosterveld, G. A. F. Sinnighe Damsté, cand. te Wierum (Fr.). — IJersse, P. J. van Melle te Nijlbeek op de Veluwe. — Puttersdam, H. Fortuin te Landsmeer. — Wierum, C. C. M. Quack J. C. van te Laren. — Amsteide c. a., W. Zijlstra te De Vriesche. — Burgwerd (Fr.), M. Buisdool te Oostveld. — Breda, H. J. Nootboom te Geldermalsen. — Zandam (Gronid), A. J. A. Vermeer te Jemmel. — Ter Aa, H. A. Leunmans te Harlingen. — Fondum en Raard, S. A. C. Rijnenburg, cand. te Maarsse. — Hensbroek, J. J. Bleeker te Oudorp. — Charlois c. a., J. P. Eitinga te Engveerum (Fr.). — Brakel en Meteren (bij Geldermalsen), J. B. Benders A. A., cand. te Velp. — Nieuw-Vennep, Th. G. C. Rappard te Oep- en Neder-Audel.

AANGENOMEN: Dremmel en Wamel, A. A. Schoonhoven te Rhon. — Westerbroek, H. Leenmans te Obergum c. a. — Moerskapelle, W. v. d. Waal, cand. te Ridderkerk. — Wedde (Westerwolde), J. Bleeker, cand. te Groningen.

BEDANKT: Anloo (Dr.), H. Rutgers S. J. te Jellsum. — Tjallingher, R. P. Plantinga te Gravenhage. — Reeuwijk, S. A. C. Rijnenburg, cand. — Sprang, J. Beijer te Maartensdijk bij Utrecht. — Borselen, J. R. Callenbach, cand. te Nijkerk op de Veluwe. — Nijkerk en Vliedorp (Gron.), H. J. Nootboom te Geldermalsen. — Agnoy, L. van Maanen te Willemstad. — Aarlanderwee, G.

I. Anink te Waddinxveen. — Driehuizen en Zuid-Schermer (N.-H.), J. Bleeker, cand. te Groningen. — Middelbert, K. Homan te Noorddijk. — Cortgene, Schraard, Wolsum c. a., Langerak bez. de Lek, Benhuizen en Catz, W. v. d. Waal, cand. te Ridderkerk. — Karwijs aan den Rijn, A. ten Haven te Polbroek. — Zandam, R. G. Oldeman te Eerbeek (Velleve). — Vliedorp en Nijkerk, H. J. Nootboom te Geldermalsen. — Roedijk, J. Bleeker, cand.

Geabonneerden op DE HERAULT wordt belesfd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, geëindigd 30 September j. l. ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden. J. A. WORMSER,

Directeur-Uitgever.

PS. Intekenaren op de premie „E voto Dordaceno“ wordt herinnerd dat den 1sten October j. l. de eerste termijn (de deel) van f 0.75 per exemplaar was te voldoen. Men zal mij verplichten door met dat bedrag den postwissel te verhoozen.

Amsterdam, October 1892,

Advertentien.

VOOR TWEE FLIJSKE

DIENSTBODEN

wordt plaatsing gevraagd bij H. H. Predikanten of in andere nette Christ. huisgezinnen.

Adres: J. H. VAN DEN HEUVEL, Laren in 't Gevi.

Op afbraak te koop.

De Gereformeerde Kerk van Wanswold *and Streek (Friesland)* biedt te koop aan een solid Kerkgebouw, staande aan 't groot vaarwater de Dokkumer-De, met 316 zitplaatsen, met of zonder Orgel.

Te bevragen bij O. PLANTINGA, aldaar.

KERKERADEN!

Lastbrieven Goedgekeurd door de Classis Harderwijk, uitgegeven bij H. J. VAN DER VEGT, Zwolle, en verkrijgbaar a f 1.— per 100 (ook gesorteerd), groote getallen v/d. Classen rabat.

MEYLINK & PIERON,

Rozengracht 10-12, Amsterdam.

Fabrikanten van Ledikanten

voor Gestichten, Pensionnats enz., in alle vormen.

EENIG ADRES van

Gestampde Ledikanten.

GOLDSCHMEDING'S

PIANO- en

Orgelhandel,

Warmoesstraat 141, Amsterdam.

biedt steeds de meest uitgebreide sortering Instrumenten en zendt direct op aanvraag Catalogi, Prijslijsten en Conditiën.

DIRECTE INVOER. LADE PRIJZEN.

Binnen enkele dagen verschijnt:

De Uniekalender voor 1893.

Prijs f 0.75.

Amsterdam, A. FERNHOOF, Uitgever.

VERSCHEEN:

Dr. F. F. C. FISCHER,

DE DEO AESCHYLEO

Prijs f 1.90.

Amsterdam, J. A. WORMSER.

Bij H. HONIG, te Utrecht, is verschenen:

ALEXANDER COMRIE,

DOOR

Dr. A. G. HONIG.

Prijs f 3.00.

Bij H. TEN HOOVE, te Utrecht, is op heden verschenen:

F. W. KRUMMACHER, De komst des Heeren.

Kerstfeest-leerredenen (eerste twaalfal) f 1.—

F. W. KRUMMACHER, Elia de Profeet, 3 dln. f 4.50

Hetzelfde werk keurig gebonden . . . f 5.25

C. H. SPURGEON, 52 Leerredenen, nieuwe serie f 3.—

Hetzelfde werk in stempelband . . . f 3.60

C. H. SPURGEON, De Christelijke Feesten f 1.50

Hetzelfde werk in stempelband . . . f 1.90

C. H. SPURGEON, Overeenkomstig de belofte f 0.75

Hetzelfde werk in stempelband . . . f 1.10

N. J. HOFMEIJER, Jezus heerlijkheid . . . f 0.75

Hetzelfde werk in stempelband . . . f 1.10

J. CALVIJN, Johannes Evangelie, met ophelderende noten, door Dr. H. FRANSSEN f 3.30

Hetzelfde werk in stempelband . . . f 3.90

Bij J. A. WORMSER te Amsterdam verscheen:
De verflauwing der grenzen.
REDE
bij de overdracht van het Rectoraat aan de VRIJE UNIVERSITEIT
op 20 October 1892, gehouden door
Dr. A. KUYPER.
Prijs f 1.—.

P. VAN EIJK.
FIRMA JOHANNES KRAMER & Co.,
Dam 15-17, Amsterdam.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, vreemde COUPONS enz. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO met rentevergoeding van 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Bij den Uitgever J. C. VAN SCHENK BRILL, te Doesburg, is verschenen de 1ste aflevering van:

PAARLEN UIT DE NALATENSCHAP
VAN
C. H. SPURGEON.
Verschijnt in 16 a 17 afleveringen a 35 Cents.

SPURGEON's werkzame pen heeft door zijnen dood het voortbrengend vermogen verloren; maar uit de nalatenschap van den hoogbegaafden, schrijver, wordt thans de grootste en schoonste paarlenoer aangeboden.

SPURGEON is boven onzen lof verheven; zijne werken aan te bevelen behoeven wij niet. Maar van bovenstaand werk verklaren wij wat de Hofmeester op de bruijloft te Kana zeide: „Alle man zet eerst den goeden wijn op, en als men wel gedronken heeft, alsdan den minderen; maar hij heeft den goeden wijn tot nu toe bewaard.“ Kortom: Men zal in dit nieuwe werk van den buitengewoon begaafden en geachten schrijver vinden een schat van leeringen, vermaningen en vertroosting op den weg ten leven, waardoor hij nog tot ons spreekt, nadat hij gestorven is.

De intekening staat open bij alle Boekhandelaren en bij den Uitgever.

Bij HOVEKER & ZON, te Amsterdam, komt van de pers:
BREEBAART'S HUISORGEL
Vijf en twintig Liederen voor het Christelijk gezin
Verzameld door P. J. KLOPPERS.
Bewerkt door J. VAN TRIGHT.
Prijs f 0.95.

HÖVEKER'S BOEKNANDEL.
KALVERSTRAAT bij het SPUI No. 154,
AMSTERDAM.

Dames Wollen Costumes,
maakloon van af f 4. Katoenen Costumes van af f 2.50. Dames Wollen Huisjaponnen van af f 1.75. Katoenen Huisjaponnen van af f 1.25. eenvoudige Prinsessejaponnen 90 Ct. Dienstbodenjaponnen in één dag nesjes afgewerkt 80 Ct. en Rouwgoed, desnoods in 4 uren, aangezien in de Beerenstraat No. 11, met 3 coupeuses, 14 naaisters en 10 trapnaaimachines gewerkt wordt. Nette leerlingen kunnen op zeer voordeelige voorwaarden geplaatst worden.

Bij den Uitgever K. LE COINTRE, te Middelburg, zal verschijnen:

HANDBOEKJE

ten dienste der

Geref. Kerken in Nederland.

Onder redactie van

DS. J. H. FERINGA en DS. A. LITTOOY.

Dit HANDBOEKJE zal zoo volledig mogelijk worden samengesteld en alles bevatten wat op de Geref. Kerken, Vrije Universiteit en Theol. School te Kampen betrekking heeft. Voor de Geref. KERKEN zal worden gezorgd en dit zal o. m. bijdragen bevatten van Ds. P. BIESTERVELD, Dr. H. FRANSSEN, Ds. J. J. IMPETA, Ds. J. I. A. PLOOS VAN AMSTEL enz. De prijs blijft op slechts 30 Cent bepaald. Om teleurstelling te voorkomen gelieve men tijdig in te tekenen en bestellingen in te zenden bij den Uitgever

K. LE COINTRE, te Middelburg.

Verschenen bij C. DE BOER Jr., te Helder:

HET PROTESTANTISME

IN

Nederlandsch Indië,

DOOR

T. B. GRANPRÉ MOLIÈRE,

Predikant te Helder.

Prijs 40 Cent.

Alom te bekomen.

Dezer dagen verscheen:

De gedachtenis

des

Rechtvaardigen.

Korte beschrijving van het leven en zalig afsterven van

Mej. GEERTJE F. MEINDERS,

geb. PETERSEN.

Prijs f 0.50.

Met haar Portret.

Amsterdam, J. A. WORMSER.

Vroeger f 9.90, nu f 5.90.
J. WORM, Psalmen enz.

voor Orgelgebruik, zeer net gebonden, wordt, zoolang de voorraad strekt, na ontvangst van postwissel a f 5.90, franco gezonden, door
A. FISSCHER, Boekhandl.,
Elisabethstraat 3, Utrecht.

Vrije Universiteit.

Wat nog nimmer geschiedde had deze week plaats. Twee nieuwe Doctoren op het gebied der wetenschap mogen wij van harte begroeten en onzen gelukwensch brengen met de waardigheid door hen verworven, met den eervolsten titel hun vanwege den Senaat onzer hoogeschool verleend. Zij promoveerden met eere, niet op een enkele stelling, of een onbeduidend referaat; maar nadat zij, ieder op hun gebied, in een doorzochte en ernstige studie getoond hebben mannen van wetenschap en mannen van beginsel te zijn. Studien, over welke de Vrije Universiteit zich tegenover hare tegenstanders niet behoeft te schamen, doch welke integendeel, met de dissertation onzer andere doctoren samen, den goeden naam onzer hoogeschool, als instituut van wetenschap zullen hoog houden en bevorderen. Dit is de weg om ook voor onze Hoogeschool eerlang dezelfde rechten af te dwingen, welke de Overheidsuniversiteiten, onder inspanning en moeite, krachtens haar bestaan bezitten, n. l. dat de door haar uitgereikte graden ook dezelfde maatschappelijke waarde zullen hebben als de door de overheidscholen verleende.

De heeren Dr. F. C. Fischer Jr. en Dr. A. G. Honig hebben recht op ons aller erkentelijkheid en waardeering. Zij, met de heeren Mr. W. H. de Savornin Lohman Aan, Mr. J. P. Esser, Dr. H. H. Kuyper, vormen nu een vijftal mannen, die meer dan onze andere oud-studenten, die geen doctoralen grad verwierven, in de wereld der wetenschap de resultaten van het onderwijs aan onze Universiteit vertoonen. Zij zijn dus als het ware onze brieven van aanbeveling, voor welke wij den Heere ootmoedig mogen danken. De Heere zegene hen verder op hunnen levensweg en stelle hen tot een rijken zegel!

Uit den aard der zaak zal de studie van Dr. Fischer een kleineren kring lezers vinden. In de Latijnsche taal geschreven, valt zij reeds daardoor slechts onder het bereik der geleerden. Daarentegen zal Dr. Honig's boek over den hier te lande zoo bekenden en onder ons Christenvolk zoo hoog gewaardeerden Alexander Comrie, zeer de aandacht trekken en heel wat lezers vinden. Wie het zich alleen niet kan aanschaffen, zal het voor geramenlijke rekening, of voor de gemeenschappelijke bibliotheek trachten te doen. Werkelijk mogen wij voor die keuze Dr. Honig ook dankbaar zijn.

De streek, waar Alexander Comrie om zoo te zeggen zijn leven heeft doorgebracht, zal ook de streek zijn, waar Dr. Honig zijn arbeid als Herder en Leeraar aanvangt. Hij hoopt n. l. eerstdaags te Oudshoorn in het ambt bevestigd te worden, welke plaats op betrekkelijk kleinen afstand van Comrie's standplaats Woubrugge ligt. Zij het Leeraar en Gemeente beiden gegeven gevoed en gestrekt te worden door datzelfde Woord van God, waarin Comrie in zijn leven en arbeid zulk een rijke bron van geestelijke schatten vinden, en waaruit hij zooveel voeden en versterken mocht!

W. HOVY.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

Werken van Dr. A. KUYPER.

De drie Formulieren van Eenigheid, voor kerkelijk en huiselijk gebruik, benevens het Kort Begrip der Christelijke Religie, uitgegeven door de Predikanten C. A. RENIER en B. VAN SCHILVEN. Achtste Vijftiende. Prijs gecartonneerd f 0.40; 25 ex. f 0.50; 50 ex. f 1.—. In rood linnen stempelband f 0.90. Dezelfde uitgave met wit papier voor handteekeningen f 1.25.

Calvinisme en Revisie.

(Eerst verschenen in The Presbyterian and Reformed Review, Juli 1891).

Prijs f 0.50.

Scolastica.

Het geheim van echte studie. 2de druk.

Prijs f 0.40.

„Is er aan de publieke Universiteit ten onzen plaats voor eene Faculteit der Theologie?“

REFERAAT voor de meeting, gehouden ter gelegenheid van de tiende jaarvergadering der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag.

Prijs f 0.60.

„Sion doet recht verlost.“

TIJDREDE. Prijs f 0.50.

Tweeërlei Vaderland.

Prijs f 0.50.

MARANATHA.

REDE ter inleiding van de DEPUTATEN-VERGADERING, gehouden te Utrecht op 12 Mei 1891

Prijs f 0.25.

Bij getallen ter verspreiding tot vermindering der prijs.

HET SOCIALE VRAAGSTUK

en de

Christelijke Religie.

REDE ter opening van het SOCIAAL CONGRES, den 9den November 1891.

Prijs f 1.—.

Handenarbeid.

Overdruk (ter verspreiding) uit „De Sterkdaard“. Prijs f 0.15; 25 ex. f 3.—; 50 ex. f 5.—; 100 ex. f 8.—.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ,

WARMESSTRAAT 106, AMSTERDAM.

Dit blad
Bijdragen
van de
aan de A.D.
Inzending
kanen vo

ZON

Zoo is
der mensc
huisgezin
ding van
schuilt in
kracht da
meer het
vrijde Gel
te beroove
den van
zal vertoo
„Eer uw s
oogenblik
God, de S
die u ook
Oaders die
hun kinde
geheel mi
Heeren te
vader, en
creatuur,
vervallen.
ze te eere
hen geldt
voor den
neugaten
Over zulke
ge nu no
exclamatio
passen, eer
en voorts
ving, dus
niet beduc
bied zal c
beding, da
op u zelve
voorts de
in het oud
Die maj
bij dit geb
is de Hee
Ge zijt e
een stofke
keren zijn
Tegen He
maar Hij l
alles te zeg
ze, ze zijn
met alle
Onderwerp
den ander
Hij, de He
stelt. Zoo
schap ove
van alle z
over den
in Gods s
gezag.
Dit gez
God de He
dingen gel
de ziel. H
is in ons
boorte uit
vleesch zij
zijn gebod
pas op Si